

Een blik op het politieke landschap

Fiscale punten uit de verkiezingsprogramma's, ***inclusief de concrete invulling van de verkiezingsprogramma's van acht partijen***

Bestaanszekerheid vormt het centrale thema voor vrijwel alle partijen. Als het aan de partijen ligt is één ding zeker: werken moet lonen. Dat is een pakkende slogan maar wat zeggen de partijen concreet? Het minimumloon, de belastingtarieven, het schijvenstelsel, fiscale prikkels en het toeslagenstelsel – alles staat ter discussie. Daarbij is ook de vraag hoe het resultaat van hard werken dient te worden belast. De hervorming van Box 3 is een hot topic en voor erf- en schenkbelasting liggen soms al heel concrete plannen op tafel.

Ondernemers kijken wellicht wat gespannen toe. Veel partijen maken een onderscheid tussen grote- en kleine ondernemingen, óók in hun fiscale plannen. De Bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) zorgt voor verdeeldheid in de verkiezingsprogramma's. Moeten we deze regeling aanpassen, houden zoals deze is, versoberen óf helemaal afschaffen?

Nederland kiest: verkenning van de standpunten over belastingen in verkiezingsprogramma's

Op 22 november 2023 zijn er in Nederland verkiezingen. De politieke partijen hebben uiteenlopende ideeën over fiscaliteit. In deze bijdrage zetten wij de fiscale standpunten van de verschillende partijen op een rij.

Update november: overzicht aangevuld met de meest in het oog springende concrete fiscale maatregelen uit de doorrekeningen van de verkiezingsprogramma's door het Centraal Planbureau (CPB).

Het antwoord van de partijen is niet eenduidig. Wel is er brede consensus over de noodzaak om misbruik van de BOR aan te pakken. Belastingontwijking en fiscale constructies zijn überhaupt veelbesproken kwesties. Vrijwel alle partijen willen belastingontwijking aanpakken, maar hoe? Verdere fiscale samenwerking tussen Europese landen lijkt de gelijkgestemde mening van de partijen.

We hebben in Nederland met veel zelfstandigen een 'flexibele arbeidsmarkt'. Partijen laten zich uit over hoe de verhouding tussen zelfstandigen en vast personeel zouden moeten zijn. ZZP'ers moeten hun keuzevrijheid behouden, terwijl schijnzelfstandigheid moet worden bestreden.

Daarnaast staat bijvoorbeeld ook de 30%-regeling, belastingvoordeel dat expats genieten met de vrije vergoeding van extraterritoriale kosten, in veel verkiezingsprogramma's genoemd. Moet deze regeling behouden worden of is een versoering geboden?

In de verkiezingsplannen wordt ook vooruit gedacht aan een groenere toekomst. Hoe betalen we de energietransitie en wat zullen bedrijven én particulieren hiervan merken? De meningen lopen uiteen.

Benieuwd naar wat de politieke partijen te zeggen hebben? Duik in ons uitgebreide overzicht van de verkiezingsplannen, aangevuld met informatie uit het CPB-rapport: [Keuzes in Kaart 2025-2028](#). Weet wel dat niet alle partijen hun verkiezingsplannen hebben laten doorrekenen.

Voor de volledigheid merken wij op dat bij de behandeling van het Belastingpakket 2024 veel amendementen zijn aangenomen ([Lees meer hierover op onze website](#)). Deze amendementen betreffen ook onderwerpen die in de verkiezingsprogramma's zijn opgenomen. Denk aan de 30%-regeling, de bedrijfsopvolgingsregelingen, het aanmerkelijk belangtarief en het box 3-tarief. Het is dus een vraag of deze onderwerpen daarmee voldoende zijn afgedaan of dat de politiek er nog verder mee aan de slag wil gaan tijdens of na de formatie. Op dit moment is dat nog niet bekend. Uiteraard houden wij u op de hoogte.

Wat de fiscale agenda's van de politieke partijen zeggen over...

- Het belasting- en toeslagenstelsel
- Ondernemers en de vennootschapsbelasting
- Inkomstenbelasting
- Sparen, investeren en vermogensbelasting
- Schenken en erven
- Familiebedrijven en de BOR
- Fiscale constructies en belastingontwijking
- De flexibele arbeidsmarkt en expats
- Milieu en energie

Het belasting- en toeslagenstelsel

Uiteindelijk willen we af van het hele toeslagstelsel. Naast eenvoudiger maken wij het stelsel zo ook voorspelbaarder, waardoor het beter te overzien is en we armoede verder voorkomen.

In de komende vier jaar maken we een ambitieuze start met een hervorming en vereenvoudiging van het complexe stelsel van belastingen, kortingen en toeslagen. We doen dit op een zodanige manier dat de marginale druk bij lagere en middeninkomens afneemt en het gaat lonen om (meer) te werken.

Het toeslagenstelsel op termijn overbodig maken door te zorgen voor fatsoenlijke uitkeringen en inkomens. In het belasting-stelsel streven we naar meer gelijkheid tussen verschillende vormen van samenleven. **GroenLinks-PvdA schaft de kinderopvangtoeslag en de zorgtoeslag af, maar maakt kinderopvang en bso gratis (zonder arbeidseis). Ze verhoogt het kindgebonden budget met 874 euro, de kinderbijslag met 442 euro en de huurtoeslag met 1125 euro per jaar.**

Geen almachtige overheid die mensen vermorzelt zoals in het Toeslagen schandaal en belastinggeld massaal weggeeft aan linkse clubs als Milieudefensie.

Werken moet lonen. Dit vergt een aanpassing van ons belastingstelsel. Het huidige toeslagenstelsel afschaffen en vervangen door een systeem waarbij bijvoorbeeld de eerste 30.000 euro inkomen voor werknemer en werkgever belasting- en premievrij is.

Ons belastingstelsel wordt eerlijker en groener. Grote bedrijven, miljonairs en vervuilers gaan meer belasting betalen. We maken uiteindelijk alle toeslagen overbodig.

Wij willen een eerlijker belastingstelsel dat werk beloont en vervuilers laat betalen. D66 werkt toe naar bestaanszekerheid in een stelsel zonder toeslagen. Met het idee 'niet alles kan, en zeker niet tegelijk' gaat dit in een aantal stappen. **D66 schaft een groot deel van de bestaande toeslagen en kindregelingen af.**

Ook grote bedrijven gaan bijdragen aan onze samenleving en eerlijk belasting betalen. Het stelsel van toeslagen maken we overbodig, door alle inkomens te verhogen en door de zorg, het wonen en de kinderopvang voortaan voor alle inkomens betaalbaar te maken.

Modellen en statistieken hebben geleid tot een ingewikkeld belasting- en toeslagenstelsel. Afschaffen van de toeslagen en invoeren van subsidies.

Naar een eerlijker belastingstelsel. De belastingheffingen en toeslagen worden hervormd, met duidelijke tarieven en meer vaste bedragen, zoals de kinderbijslag.

Verlaging van de zorgtoeslag als gevolg van het verlagen van de nominale premie.

Rechtvaardiger belastingstelsel: (meer) werken moet altijd lonen. Radicale vereenvoudiging belasting-, premie- en toeslagenstelsel. We stellen een belastingvrije voet in van 30.000 euro voor iedere werkende Nederlander.

Een hervorming van het belasting- en toeslagenstelsel, waarbij wordt toegewerkt naar afschaffing van toeslagen. **De SGP schaft de kinderopvangtoeslag en de kinderbijslag af. Wel introduceert de SGP een kinderbijdrage met een vast bedrag (3.500 euro per kind) en een variabel bedrag dat afhankelijk is van het inkomen en het vermogen.**

De grote hoeveelheid toeslagen, complexe fiscale regelingen en verschillende uitkeringen hebben het systeem een waar doolhof gemaakt waar niemand uit lijkt te komen. We willen af van die complexiteit en toe naar eenvoud. **Volt schaft de zorgtoeslag, huurtoeslag, kinderbijslag en het kindgebonden budget af. Er wordt een inkomensafhankelijke huishoudtoelage ingevoerd (3300 per huishouden, vermeerderd met 1300 per volwassene, 3000 per kind en 3800 extra voor alleenstaande ouders). Studenten krijgen een studiebeurs.**

Belastingheffing waarbij de hoogste inkomens de grootste bijdragen leveren. Het ingewikkelde toeslagenstelsel, dat in de praktijk neerkomt op een ondoorzichtige machine die geld rondpompt, hervormen.

JA21 wil af van de inkomensafhankelijkheid van toeslagen; deze functioneren als een soort verborgen belastingen. **De zorgtoeslag wordt afgeschaft.**

Discriminatie en etnisch profileren in de digitalisering van overheidsdiensten, zoals we hebben gezien bij het Toeslagenschandaal, moeten de kop in worden gedrukt.

Herstel van vertrouwen in de politiek vraagt om een brede hervorming van het stelsel van belastingen, toeslagen en sociale zekerheid, waar alle generaties van profiteren.

Meteen naar...

- Het belasting- en toeslagenstelsel
- Ondernemers en de vennootschapsbelasting
- Inkomstenbelasting
- Sparen, investeren en vermogensbelasting
- Schenken en erven
- Familiebedrijven en de BOR
- Fiscale constructies en belastingontwijking
- De flexibele arbeidsmarkt en expats
- Milieu en energie

*Update november dik gedrukt

Ondernemers en de vennootschapsbelasting

Meteen naar...

- Het belasting- en toeslagenstelsel
- Ondernemers en de vennootschapsbelasting
- Inkomstenbelasting
- Sparen, investeren en vermogensbelasting
- Schenken en erven
- Familiebedrijven en de BOR
- Fiscale constructies en belastingontwijking
- De flexibele arbeidsmarkt en expats
- Milieu en energie

In regelgeving maken we onderscheid tussen kleine en grotere bedrijven en bieden stabiliteit en rust. We verkennen hoe we investeringen in start-ups fiscaal aantrekkelijk kunnen maken. **Aanscherpen verliesverrekening in de vpb door afschaffen carry back, beperken carry forward tot 6 jaar en verlagen percentage winst dat beschikbaar is voor verrekening van verliezen tot 30 (boven een bedrag van 1 miljoen).**

Wij geloven in een economie die anders werkt. Waar ondernemers niet gericht zijn op de maximale winst op korte termijn, maar met hun bedrijf een duurzame bijdrage willen leveren aan ons land. **Het CDA verlaagt het hoge vennootschapsbelastingtarief naar 25%.**

We beschouwen het midden- en kleinbedrijf (mkb) en familiebedrijven als de hoeksteen van onze economie. De Nederlandse economie is gebaat bij versterking van het eigen vermogen van het mkb.

Wij geloven in een dynamische samenleving, vol kansen voor een ieder om bedrijven op te zetten. Daarom kiezen wij voor ruimte voor ondernemerschap en zelfontplooiing, voor lage belastingen, voor het belonen van succes en kwaliteit.

GL-PvdA verhoogt het hoge VPB-tarief naar 30%, schaft de innovatiebox af, verhoogd de EIA / MIA en VAMIL en voert een Vpb- vrijstelling in voor Woningcorporaties. Versobering verliesverrekening (geen carry back, 6 jaar carry forward en verlagen percentage dat beschikbaar is voor verrekening van verliezen tot 30 (boven een bedrag van 1 miljoen). Rente maximaal aftrekbaar tot 10% fiscale EBITDA, afschaffen aftrek deelnemingskosten, afschaffen landbouwwijstelling zonder overgangsrecht.

Grote bedrijven gaan een eerlijker aandeel leveren, zonder hun concurrentiepositie in Europa en de wereld uit het oog te verliezen. **De SGP verlaagt het tarief in de eerste schijf van de vennootschapsbelasting voor een bedrag van 1,3 mrd euro. De KIA en de EIA worden hoger evenals het innovatiebox-tarief.**

Hierover geen punten in het verkiezingsprogramma.

Er komt een Europese meevallersheffing voor bedrijfswinsten. Zo belasten we onredelijk hoge winsten die behaald zijn als gevolg van een crisis. **Volt schaft het lage tarief in de vennootschapsbelasting af en stelt het tarief vast op 27%. Het effectieve innovatiebox-tarief wordt 12%.**

We onderzoeken of het mogelijk is een extra (derde) schijf te introduceren in de vennootschapsbelasting. In deze extra schijf worden winsten boven een bepaald bedrag extra belast en binnen groepsstructuren wordt vennootschapsbelasting op basis van geconsolideerde winst geheven.

DENK wil werk maken van minder bureaucratie, betere kredietverlening en minder lasten voor MKB'ers. De gelden van de overheid die gericht zijn op het stimuleren van de economie moeten minder ten goede komen aan grote bedrijven en meer aan het MKB.

Er komt een extra winstbelasting voor fossiele energiebedrijven. De winstbelasting voor grote bedrijven verhogen we van 25% naar ten minste 35%.

JA21 wijzigt de vennootschapsbelasting door ontvangsten en uitgaven in verband met niet-financiële activiteiten voortaan op kasstroombasis te belasten, het tarief in de eerste schijf te verhogen naar 22,5% en de schijfgrens te verlagen naar 100.000 euro. De dividendbelasting wordt afgeschaft.

D66 verhoogt de lasten op vermogen en winsten. Het lage VPB-tarief wordt verhoogd naar 24%, de renteaftrek wordt beperkt tot 10% van de fiscale EBITDA en verliesverrekening in de vpb wordt versoberd (geen carry back, 6 jaar carry forward en winst boven de 1 miljoen is slechts voor 30% beschikbaar voor verliesverrekening). Afschaffen landbouwwijstelling zonder overgangsrecht. Verhogen belastingrente. Verdubbelen zelfstandigenaftrek. Invoeren digital services tax.

Nederland zet zich internationaal in om de belasting op vermogen, winst en vervuiling te verhogen als onderdeel van een progressieve, alomvattende aanpak van extreme ongelijkheid en klimaatverandering.

We verhogen de winstbelasting voor grote bedrijven, zodat die minstens zo zwaar worden belast als het inkomen van werknemers.

Hervorming belastingen voor bedrijven. Tot 2028 in totaal 5 miljard aan lastenverzwaring voor bedrijven.

We verdubbelen de bankenbelasting en voeren een financiële transactiebelasting in. **De ChristenUnie schaft het lage tarief in de vennootschapsbelasting af, stelt het uniforme tarief vast op 25% en voert een vrijstelling in voor woningcorporaties.**

*Update november dik gedrukt

Inkomstenbelasting

Meteen naar...

- Het belasting- en toeslagenstelsel
- Ondernemers en de vennootschapsbelasting
- Inkomstenbelasting
- Sparen, investeren en vermogensbelasting
- Schenken en erven
- Familiebedrijven en de BOR
- Fiscale constructies en belastingontwijking
- De flexibele arbeidsmarkt en expats
- Milieu en energie

De VVD verhoogt de arbeidskorting met 865 euro op het 2^e en 3^e knikpunt. De algemene heffingskorting wordt verhoogd met 65 euro. Het tarief van de eerste schijf in box 1 wordt verlaagd naar 36,3%. Hiertegenover staat een lastenverzwaring doordat het toptarief sneller gaat gelden.

We maken belastingkortingen niet meer inkomensafhankelijk, en voeren meer tariefschijven in. Op die manier wordt transparant hoeveel belasting naar draagkracht betaald wordt over het inkomen.

Voor de langere termijn werken wij aan een stelselherziening waarbij draagkracht, rechtvaardigheid en eenvoud weer leidende beginselen zijn. Het nieuwe stelsel zal minder gedragsprikkelers in de loon- en inkomstenbelasting bevatten

Forum voor Democratie vindt dat (meer) werken altijd moet lonen. De beste manier om dat te bereiken is de belasting op arbeid te verlagen, bijvoorbeeld met een hoge belastingvrije voet.

GL/PvdA maakt de tarieven in de inkomstenbelasting progressiever (van 30% tot 25.000 euro tot 60% over inkomens boven 150.000 euro). Verhoging algemene heffingskorting met 3602 euro met afbouw met 9% vanaf 25.000 euro. Uitschakelen hypotheekrenteaftrek (in 2028 50% afgeschaft). Premies volksverzekering ook heffen over box 2 en 3 inkomens.

De lasten op betaald werk, zowel voor werknemers als werkgevers, moeten omlaag. De SGP verlaagt het tarief van de eerste schijf in box 1 naar 36,64%, voert een splitsingsstelsel in (elke partner wordt voor de helft van het huishoudinkomen belast) en introduceert een draagkrachtkorting voor huishoudens.

Steeds meer mensen, werkend en niet-werkend, van minima tot modaal, krijgen de eindjes niet meer aan elkaar geknoopt. We verhogen het wettelijk minimumloon.

Volt schaft, naast de toeslagen, een groot deel van de aftrekposten in de inkomstenbelasting af, waaronder de hypotheekrenteaftrek. De omkeerregel geldt niet meer voor nieuwe pensioenopbouw en de premies volks- en werknemersverzekeringen worden afgeschaft. Daarvoor in de plaats komt een inkomensafhankelijke huishoudtoelage (een soort basisinkomen). In box 1 komt een zeven-schijvenstelsel met tarieven tot 61,3%. In box 2 wordt het tarief 28% tot 50.000 euro, 30% tot 100.000 euro en 35% daarboven. De grens voor excessief lenen daalt naar 200.000 euro.

In de inkomstenbelasting worden alle daadwerkelijke inkomsten gezamenlijk belast ter vervanging van het huidige boxenstelsel. Alle toeslagen worden afgeschaft en vervangen door een belasting- en premievrij bedrag en/of negatieve belastingaanslag.

Wij verhogen de inkomstenbelasting voor zeer hoge inkomens en verlagen deze voor lage en middeninkomens. Er komen hiervoor nieuwe belastingsschijven.

Het lage tarief van de inkomstenbelasting wordt verlaagd en het hoge tarief wordt verhoogd. Topverdieners gaan meer bijdragen aan de samenleving, via een derde schijf met een hoger tarief voor de inkomstenbelasting.

JA21 voert in box 1 een belastingvrije voet in van 25.000 euro per jaar, verhoogt het tarief in de eerste schijf naar 44,9%, verlaagt het aangrijpingspunt van het toptarief naar 50.000 euro en verlaagt het toptarief naar 49,4%. Alle heffingskortingen worden afgeschaft. In box 2 ontstaat bij JA21 een rentedragende AB-schuld (winst van de BV * (box 1-tarief minus het VPB-tarief)). De AB-schuld moet worden afgelost bij dividenduitkering of vervreemding van de aandelen.

We verhogen het minimumloon naar tenminste €17,50 in 2028. In box 1 wordt de tariefstructuur progressiever (van 36% tot 55% voor inkomens boven de 142.000 euro. Afschaffen 40% van de hypotheekrenteaftrek. Verhogen box 2-tarief naar 29,5% (1^e schijf) en 36% daarboven. In box 2 komt een voorheffing over 4% van het fiscale vermogen. Excessief lenen-grens gaat naar nihil.

De inkomstenbelasting voor hoge inkomens uit box 1 en 2 gaat proportioneel omhoog.

Wij verlagen de inkomstenbelasting voor iedereen tot en met een modaal inkomen en verhogen het minimumloon tot 16 euro per uur.

Een dertiende maand voor AOW-ers, het minimumloon en alle gekoppelde uitkeringen (of 6 a 7% algemene verhoging).

De marginale belastingtarieven (i.e., het percentage belasting dat je betaalt over extra inkomsten) moeten omlaag, zodat werken lonender wordt. De ChristenUnie voert in box 1 een tweede schijf in met een tarief van 41,9% van 40.000 euro tot 80.000 euro en verhoogt het toptarief van de inkomstenbelasting naar 51,5%.

*Update november dik gedrukt

Sparen, investeren en vermogensbelasting

Meteen naar...

- Het belasting- en toeslagenstelsel
- Ondernemers en de vennootschapsbelasting
- Inkomstenbelasting
- Sparen, investeren en vermogensbelasting
- Schenken en erven
- Familiebedrijven en de BOR
- Fiscale constructies en belastingontwijking
- De flexibele arbeidsmarkt en expats
- Milieu en energie

Net zoals dat werken moet lonen, moet ook het resultaat van hard werken in de vorm van sparen, investeren en winst de moeite waard blijven. Box 3 wordt hervormd naar een belasting op reëel rendement.

In box 3 gaan we daadwerkelijke inkomsten en winsten (in plaats van fictief rendement) uit vermogen eerlijk belasten. We houden hierbij rekening met de problematiek rondom de nog niet verzilverde papieren winsten van zogeheten 'incourante vermogensbestanddelen'.

GroenLinks-PvdA voert ter vervanging van het huidige box 3-stelsel een heffing op werkelijk rendement in, met een tarief van 49% en een heffingsvrij inkomen van 1000 euro. Voor mensen met vermogens boven een miljoen voeren we naast de inkomstenbelasting een miljonairsbelasting in over het vermogen in box 2 en box 3 (het eigen huis is hiervan uitgezonderd). Deze miljonairsbelasting bedraagt 2% bij vermogens boven 1 miljoen en loopt op tot 5% bij vermogen boven de 5 miljoen.

Hierover geen punten in het verkiezingsprogramma.

Alleen daadwerkelijk genoten inkomsten en rendementen worden belast en er vindt geen belastingheffing over fictieve inkomsten meer plaats. De aanpassing in de leegwaarderatio (box 3) wordt teruggedraaid.

Er komt een progressieve vermogensbelasting van 1% tot 500.000 euro oplopend tot 5% voor vermogens boven 5 miljoen euro. De vrijstelling wordt verhoogd.

Een belasting op het werkelijk gerealiseerde rendement, D66 introduceert een progressief tarief in box 3, waarbij tot een inkomen uit vermogen van 20.000 euro een tarief van 36% geldt en daarboven een tarief van 40%. Ook introduceert D66 een vermogensbelasting voor vermogens in box 3 groter dan 1 miljoen euro.

Mensen die geld verdienen met vermogen, gaan we minstens even zwaar belasten als inkomen uit arbeid. Tegelijkertijd laten we met een 'miljonairsbelasting' ook de allerrijksten hun eerlijke deel betalen.

De ChristenUnie voert een heffing op werkelijk rendement in box 3 in met een heffingsvrij inkomen van 1000 euro, een tarief van 35%, een forfaitair rendement voor eerste woning voor eigen gebruik van 4% en een verliesdrempel van 1000 euro. De ChristenUnie voert ook een vermogensbelasting in van 1% voor vermogens in box 1, box 2 en box 3 met een belastingvrij vermogen van 1 mln euro.

Het CDA voert ter vervanging van het huidige box 3-stelsel een heffing op werkelijk rendement in box 3 in met een heffingsvrij inkomen van 1000 euro, een tarief van 37%, een forfaitair rendement voor eerste woning voor eigen gebruik van 4% en een verliesdrempel van 500 euro.

Stoppen buitensporige vermogensrendementsheffing voor spaarders. Heffingsvrij vermogen verhogen naar 1 miljoen euro. De eigen woning nooit in box 3 plaatsen of op andere wijze belasten.

Hierover geen punten in het verkiezingsprogramma.

Volt voert ter vervanging van het huidige box 3-stelsel een heffing in van 28% over het werkelijk rendement (vermogenswinstbelasting). Daarnaast komt een progressieve vermogensbelasting boven één miljoen euro én voert een belasting in van 10% op de winst bij verkoop van woningen die worden aangekocht in 2025 of later.

Hervormen van de vermogensbelasting, waarbij hogere vermogens zwaarder worden belast.

JA21 wil een vermogenswinstbelasting ter vervanging van het huidige box 3. Het tarief wordt 34% en er geldt een vrijstelling van 1000 euro. JA21 overweegt invoering van een vrijgestelde spaar- en beleggingsrekening. Mensen kunnen maximaal 20.000 euro op zo'n rekening storten; vervolgens is dit geld vrijgesteld van vermogens-, erf- en schenkbelasting.

Vermogens- en erfbelasting wordt drastisch verhoogd.

Hierover geen punten in het verkiezingsprogramma.

*Update november dik gedrukt

Schenken en erven

Meteenaar...

- Het belasting- en toeslagenstelsel
- Ondernemers en de vennootschapsbelasting
- Inkomstenbelasting
- Sparen, investeren en vermogensbelasting
- Schenken en erven
- Familiebedrijven en de BOR
- Fiscale constructies en belastingontwijking
- De flexibele arbeidsmarkt en expats
- Milieu en energie

Een moordenaar moet niet meer kunnen erven van degene die hij om het leven heeft gebracht en niet financieel kunnen profiteren van een moord. We passen het erfrecht aan om slachtoffers beter te beschermen.

Hierover geen punten in het verkiezingsprogramma.

GroenLinks-PvdA verhoogt de vrijstellingen in de erfbelasting en maakt de tarieven in de erf- en schenkbelasting onafhankelijk van de relatie van de ontvanger met de schenker of erflater. Onder de 100.000 euro wordt het tarief 25%, tussen de 100.000 en 200.000 euro wordt het tarief 35%, en boven de 200.000 euro wordt het tarief 45%.

Hierover geen punten in het verkiezingsprogramma.

Hierover geen punten in het verkiezingsprogramma.

We schaffen de erfbelasting af voor kleine erfenissen en verhogen het voor grote erfenissen.

We moderniseren de erf- en schenkbelasting. De relatie tussen de erflater/ schenker en de ontvanger is niet meer van belang voor het tarief. Voor iedereen geldt hetzelfde verhoogde percentage (30% 1^e schijf, 40% 2^e schijf). Wel geldt voor partners en kinderen een veel hogere vrijstelling. Per saldo worden grote erfenissen zwaarder belast en kleine erfenissen juist minder.

Hierover geen punten in het verkiezingsprogramma.

Het aantal tarieven in de erf- en schenkbelasting brengen we terug. De ChristenUnie schaft de schijven in de erf- en schenkbelasting af. Hiervoor in de plaats komt een uniform tarief van 20% voor de categorie partners en (pleeg/stief)kinderen en een tarief van 40% voor de overige categorieën.

Het CDA voert een derde schijf in de erf- en schenkbelasting in voor verkrijgingen boven de 500.000 euro. Het tarief in deze schijf ligt 10%-punt hoger dan in de tweede schijf. Daarnaast zorgt het CDA ervoor dat in de schenkbelasting slechts eenmalig gebruik kan worden gemaakt van de ruimte binnen de eerste en tweede schijf.

De erf- en schenkbelasting vinden we fundamenteel onrechtvaardig. We willen de erf- en schenkbelasting daarom afschaffen.

Hierover geen punten in het verkiezingsprogramma.

De erf- en schenkbelasting wordt worden relatie-onafhankelijk. De partnervrijstelling blijft behouden. De erfbelasting krijgt een vrijstelling tot 10.000 euro. Van 10.000 tot 150.000 euro geldt een tarief van 30%, daarboven geldt een tarief van 40%.

Hierover geen punten in het verkiezingsprogramma.

Sterke vereenvoudiging van de erf- en schenkbelasting. Er geldt een life-time vrijstelling van 1 miljoen. Daarboven zal een percentage gelden van 10%.

Rijke mensen gaan forse vermogens- en erfbelasting betalen.

Hierover geen punten in het verkiezingsprogramma.

*Update november dik gedrukt

Familiebedrijven en de BOR

We behouden onze familiebedrijven. Daarom wil de VVD dat de bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) behouden blijft. De eisen voor toepassing van de BOR moeten daarbij beter aansluiten bij de behoeften van ondernemers, terwijl we oneigenlijk gebruik tegengaan. **De Aof-premie voor werkgevers met minder dan 25 werknemers wordt verlaagd. De mkb-winstvrijstelling wordt verhoogd naar 15%.**

De fiscale Bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) voor familiebedrijven wordt behouden als waarborg voor de continuïteit van werkgelegenheid en bedrijvigheid.

We gaan aftrekposten en kortingen sterk vereenvoudigen, afbouwen of afschaffen. Denk bijvoorbeeld aan de expatkorting, de innovatiebox, de bedrijfsopvolgingsregeling, of de hypotheekrenteaftrek.

Hierover geen punten in het verkiezingsprogramma.

De Bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) die essentieel is voor de continuïteit van Nederlandse familiebedrijven wordt gehandhaafd met de tarieven van 2023. Misbruik van de BOR door oneigenlijke structuren wordt aangepakt en knelpunten worden opgelost.

We passen de bedrijfsopvolgingsregeling aan om een einde te maken aan belastingontwijking via deze regeling.

De bedrijfsopvolgingsregeling wordt verder versoerd. **De doorschuifregeling in het aanmerkelijk belang wordt afgeschaft.**

Hierover geen punten in het verkiezingsprogramma.

We handhaven de BOR-regeling. Wel kan deze beperkt worden voor niet bedrijfsgebonden activa als onroerend goed en liquiditeiten. Tegelijk willen we zorgen dat geld dat in het familiebedrijf zit na de bedrijfsoverdracht in het bedrijf blijft en niet vrijwel belastingvrij bij privépersonen terecht komt. **De ChristenUnie schaft de mkb-winstvrijstelling af.**

Meteen naar...

- Het belasting- en toeslagenstelsel
- Ondernemers en de vennootschapsbelasting
- Inkomstenbelasting
- Sparen, investeren en vermogensbelasting
- Schenken en erven
- Familiebedrijven en de BOR
- Fiscale constructies en belastingontwijking
- De flexibele arbeidsmarkt en expats
- Milieu en energie

We koesteren onze familiebedrijven om hun oog voor de volgende generaties. Om de vergrijzing in de sector tegen te gaan hebben jonge boeren en tuinders goede ondersteuning nodig bij bedrijfsovernames. Daarom behouden we de Bedrijfsopvolgingsregeling (BOR). **Het CDA verhoogt de kleinschaligheidsinvesteringsaftrek (KIA).**

Familiebedrijven zorgen voor innovatie en werkgelegenheid. Fiscale maatregelen zijn daarom geboden om hun stabiliteit te verzekeren. Goede bedrijfsopvolgingsfaciliteiten voor familiebedrijven en handhaven van de bedrijfsopvolgingsregeling (BOR).

MKB'ers en familiebedrijven vormen de ruggengraat van de Nederlandse economie. De SGP wil aantrekkelijkere investeringsregelingen voor MKB-ondernemers. **De SGP verhoogt de kleinschaligheidsinvesteringsaftrek (KIA).**

De bedrijfsopvolgingsregeling wordt afgeschaft. In plaats hiervan verruimen we de mogelijkheid om bij de overheid te lenen om financiering mogelijk te maken. **De mkb-winstvrijstelling wordt afgeschaft.**

Hierover geen punten in het verkiezingsprogramma.

De bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) niet versoeren. **JA21 verlaagt de mkb-winstvrijstelling naar 9%.**

Hierover geen punten in het verkiezingsprogramma.

Hierover geen punten in het verkiezingsprogramma.

*Update november dik gedrukt

Fiscale constructies en belastingontwijking

Meteenaar...

- Het belasting- en toeslagenstelsel
- Ondernemers en de vennootschapsbelasting
- Inkomstenbelasting
- Sparen, investeren en vermogensbelasting
- Schenken en erven
- Familiebedrijven en de BOR
- Fiscale constructies en belastingontwijking
- De flexibele arbeidsmarkt en expats
- Milieu en energie

We gaan de komende jaren door met de aanpak van belastingconstructies. Hoewel er de afgelopen jaren ook belangrijke stappen zijn gezet, blijft Nederland in OESO- en EU-verband inzetten tegen belastingontwijking. **Invoeren van een aftrekbeperking voor laagbelaste betalingen binnen één concern.**

We gaan belastingontwijking tegen en steunen de invoering van een minimum belastingtarief voor multinationals in internationaal verband. We staan voor een effectieve, harde aanpak van internationale miljardenfraudes

Het ondoorzichtige fiscale beleid roept misbruik op, maar het remt ook de economische ontwikkeling in Nederland. Het vestigingsklimaat lijdt onder onduidelijke en steeds veranderende wetgeving.

Gelijk speelveld creëren, optreden tegen oneerlijke concurrentie vanuit het buitenland.

Hierover geen punten in het verkiezingsprogramma.

Verdere fiscale samenwerking tussen Europese landen creëert een gelijk speelveld voor bedrijven en inwoners en gaat belastingontwijking en -ontduiking tegen. De extra opbrengsten kunnen worden ingezet voor maatschappelijke doelen.

Een snoeiharde aanpak van belastingontwijking en belastingontduiking. Brievenbusfirma's en witteboordencriminaliteit moeten worden aangepakt.

Hierover geen punten in het verkiezingsprogramma.

Nederland gaat hard inzetten op het bestrijden van belastingontwijking van multinationals in Nederland. Belastinglekken in wetgeving worden gedicht.

Hierover geen punten in het verkiezingsprogramma.

We krijgen een grip op belastingontwijking. Het Zuiden loopt inkomsten mis doordat Nederland nog altijd een doorsluistland is voor belastingontwijkende multinationals. **GroenLinks-PvdA scherpt de earningsstrippingmaatregel aan tot 10% van de fiscale EBITDA.**

Hierover geen punten in het verkiezingsprogramma.

Draagvlak op basis van rechtvaardigheid is de beste remedie tegen ondermijning en ontduiking. BBB staat voor een eerlijk, eenvoudig en efficiënt belastingstelsel, waarmee op een effectieve wijze belasting wordt geheven bij onze burgers en bedrijven.

Ontwikkelingslanden mogen niet langer miljarden aan inkomsten mislopen via belastingontwijking door multinationals. We maken een einde aan belastingontwijking door multinationals via ons land.

We gaan verder met de aanpak van belastingconstructies en schaffen fiscale regelingen die niet werken af.

Internationaal zetten we ons in voor een belasting op financiële transacties en afspraken om belastingontwijking verder tegen te gaan.

In EU-verband pakken we belastingparadijzen hard aan. Nederland dient voortvarend door te gaan met het beteren van zijn fiscale leven en geen vrijplaats meer te zijn voor belastingontwijking. Wij zijn voorstander van het zo veel mogelijk openbaar maken van rulligs met betrekking tot fiscale constructies.

*Update november dik gedrukt

De flexibele arbeidsmarkt en expats

Meteenaar...

- Het belasting- en toeslagenstelsel
- Ondernemers en de vennootschapsbelasting
- Inkomstenbelasting
- Sparen, investeren en vermogensbelasting
- Schenken en erven
- Familiebedrijven en de BOR
- Fiscale constructies en belastingontwijking
- De flexibele arbeidsmarkt en expats
- Milieu en energie

Wie in alles een werknemer is, moet ook gewoon een arbeidscontract krijgen. We verduidelijken daarom de regels, waarbij evidente zzp'ers buiten schot blijven.

We streven naar een economie en een arbeidsmarkt waaraan iedereen naar vermogen bijdraagt. Daar past geen tweedeling bij tussen goed verzekerde mensen met een arbeidscontract en een schil van onderverzekerde flexibele arbeidskrachten zonder perspectief.

Afschaffen belastingvoordeel expats. We vinden het onwenselijk als buitenlandse werknemers vanwege belastingvoordelen naar Nederland komen. **GroenLinks-PvdA schaft de 30%-regeling, de ETK-regeling en de buitenlandse partiële belastingplicht af.**

We schrappen allerlei onzinnige subsidies voor kunst, cultuur, publieke omroep, expats en vergroening.

Wij willen het verschil in belastingdruk tussen personeel in vaste dienst en ZZP'ers verkleinen, zodat het aantrekkelijker wordt om mensen in vaste dienst aan te nemen.

We stoppen met subsidies en belastingvoordelen om werknemers naar Nederland te halen, zoals de expatregeling.

We pakken schijnzelfstandigheid hard aan. Een te grote groep mensen bevindt zich in een onzekere positie omdat ze als zelfstandige werk doen, terwijl ze feitelijk werknemer zijn.

De belastingkorting voor expats verdwijnt.

De doorgesloten flexibilisering in de vorm van een cultuur van uitbesteden en tijdelijke vluchtige contracten moet worden aangepakt. **De ChristenUnie schaft de 30%-regeling, de ETK-regeling en de buitenlandse partiële belastingplicht af.**

De flexibilisering op de arbeidsmarkt is doorgeslagen. Te veel mensen werken als schijnzelfstandige, op onzekere oproepcontracten of hebben twee flexbaantjes nodig om fatsoenlijk rond te kunnen komen. **Het CDA beperkt de 30%-regeling tot de sectoren ICT en techniek.**

Hierover geen punten in het verkiezingsprogramma.

De SGP schaft de 30%-regeling, de buitenlandse partiële belastingplicht en de vrijstelling extraterritoriale kosten (ETK) voor ingekomen werknemers af.

Mensen zijn vrij om hun zelfstandigheid te behouden wanneer zij er bewust voor kiezen om zzp'er te zijn. Volt schaft de 30%-regeling en de buitenlandse partiële belastingplicht af.

De snoepregeling voor expats, de 30%-regeling, afschaffen.

JA21 schaft de zelfstandigenaftrek af.

Flexibilisering van de arbeidsmarkt moet worden aangepakt: vaste contracten en daardoor meer zekerheid moeten de norm worden.

50PLUS wil een minimumtarief invoeren voor ZZP'ers van ten minste 200% van het minimumloon. Als mensen minder verdienen dan 200% van het minimumloon dienen de werknemersrechten dienen beschermd te worden.

*Update november dik gedrukt

Milieu en energie

Meteenaar...

- Het belasting- en toeslagenstelsel
- Ondernemers en de vennootschapsbelasting
- Inkomstenbelasting
- Sparen, investeren en vermogensbelasting
- Schenken en erven
- Familiebedrijven en de BOR
- Fiscale constructies en belastingontwijking
- De flexibele arbeidsmarkt en expats
- Milieu en energie

	<p>We investeren vanuit het klimaatfonds in nieuwe kerncentrales en een schone en slimme industrie. Om te zorgen dat iedereen de energietransitie kan meemaken verlagen we de belasting op de energierekening. 40% korting motorrijtuigenbelasting voor emissievrije voertuigen, verlagen accijns op brandstof, afschaffen vrijstellingen mineralogische en metallurgische procedés en duaal verbruik kolen. Laag tarief glastuinbouw en inputvrijstelling WKK's worden beperkt. Invoeren circulaire plastic-heffing.</p>		<p>Er moeten betere fiscale mogelijkheden komen voor het beprizen van negatieve effecten van producten op natuur en milieu. Het CDA verhoogt de energie-investeringsaftrek (EIA), de Milieu-investeringsaftrek (MIA) en de Willekeurige afschrijving milieu-investeringen (VAMIL).</p>
	<p>Wij heroverwegen de vrijstellingen en degressieve tariefstructuur van de energiebelasting en andere milieuheffingen. Dat doen wij met aandacht voor de uitvoerbaarheid en internationale concurrentiepositie, als onderdeel van het klimaatbeleid.</p>		<p>Geen milieuzones meer in steden. Energiebelastingen sterk verlagen; ODE wordt afgeschaft. We moeten het energiebeleid loskoppelen van het klimaatbeleid en daarmee vervalt CO2-reductie als uitgangspunt.</p>
	<p>De huidige energiebelasting is oneerlijk en ineffectief. Daarom gaan we de tarieven in de energiebelasting meer gelijk trekken. GL-PvdA verhoogt de EIA, de MIA en de VAMIL met 1,0 mrd euro.</p>		<p>De SGP wil een fiscale investeringsreserve voor het opvangen van oogstschade door weersextremen en voor investeringen in milieu en dierenwelzijn. De SGP verhoogt de energie-investeringsaftrek (EIA), voert een vrachtwagenheffing in en voert een heffing in op de industriële uitstoot van stikstofoxiden.</p>
	<p>We schrappen allerlei onzinnige subsidies voor kunst, cultuur, publieke omroep, expats en vergroening. Alle milieuzones schrappen.</p>		<p>We voeren voor de industrie een belasting in voor luchtvervuiling. We heffen alle vrijstellingen op de energiebelasting en accijnsvrijstellingen op, met uitzondering van de stadsverwarmingsregeling. Volt schaft de energie-investeringsaftrek (EIA) af en voert een kilometer- en vrachtwagenheffing in.</p>
	<p>Belasting op energie en milieu moet eerlijker, eenvoudiger en effectiever worden gemaakt. het Europees landbouw-, milieu- en klimaatbeleid moet met gezond verstand en gepaste milieuruimte op maat worden gebracht, waarbij rekening wordt gehouden met de verschillen tussen lidstaten.</p>		<p>Een verhoging van het verminderingsbedrag in de energiebelasting om burgers te ontzien.</p>
	<p>Er komt een extra winstbelasting voor fossiele energiebedrijven. PvdD wil een progressieve energiebelasting die mensen met lage inkomens ontziet, grootverbruikers gaan meer betalen.</p>		<p>De energiebelasting verlagen met als absolute prioriteit de energiebelasting op gas, het voormalige ODE-onderdeel binnen de energiebelasting schrappen. JA21 verhoogt de energie-investeringsaftrek (EIA), de Milieu-investeringsaftrek (MIA) en de Willekeurige afschrijving milieu-investeringen (VAMIL).</p>
	<p>D66 wil o.a. een kilometerheffing, een vrachtwagenheffing, een consumptiebelasting op niet-duurzame consumptiegoederen, een openruimteheffing, een circulaire plastic-heffing, een gedifferentieerde vliegbelasting, een grondwaterbelasting, een CO2-heffing luchtvaart en een nultarief BTW voor groente en fruit invoeren. D66 verhoogt o.a. de energiebelasting, de BPM en de leidingwaterbelasting.</p>		<p>Er wordt fors geïnvesteerd in (nieuwe) duurzame energie-alternatieven en het budget voor het warmtefonds wordt verhoogd.</p>
	<p>Subsidies aan fossiele energiebedrijven zetten wij zo snel mogelijk stil. De energiebelasting gaat omhoog voor grootgebruikers en omlaag voor huishoudens en het mkb.</p>		<p>50PLUS wil de inzet op innovatieve duurzame energiebronnen voortzetten maar wij verzetten ons tegen kapitaalvernietiging door verplichte en versnelde uittol van onbewezen technologieën.</p>
	<p>Grote bedrijven gaan voortaan evenveel energiebelasting betalen als huishoudens. Voor huishoudens betekent dit dat de belasting op energie omlaag gaat. Ook andere fiscale voordelen die leiden tot extra broeikasgasemissies, ook wel fossiele subsidies genoemd, schaffen we af.</p>		

*Update november dik gedrukt

De partijen en hun verkiezings- programma's

Meer informatie?

Maarten Merkus

Partner

✉ merkus.maarten@kpmg.com

Michael van Gijlswijk

Partner

✉ vangijlswijk.michael@kpmg.com

De informatie in dit document is van algemene aard en is niet bedoeld om de omstandigheden van een bepaalde persoon of entiteit te beoordelen. Hoewel we ernaar streven om accurate en tijdige informatie te verstrekken, kan er geen garantie worden gegeven dat dergelijke informatie accuraat is op de datum waarop deze wordt ontvangen of dat deze accuraat zal blijven in de toekomst. Zonder professioneel advies en na een grondig onderzoek van de specifieke situatie dient niemand te handelen op basis van dergelijke informatie.

Meijburg & Co is een Nederlandse maatschap van besloten vennootschappen, staat ingeschreven in het Handelsregister onder nummer 53753348 en is aangesloten bij de wereldwijde KPMG organisatie van onafhankelijke entiteiten verbonden aan KPMG International Limited, een Engelse private company limited by guarantee. De algemene voorwaarden van Meijburg & Co, gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel, zijn jegens een ieder van toepassing op alle door Meijburg & Co te verrichten werkzaamheden en te verlenen diensten. De algemene voorwaarden zijn te vinden op de website van Meijburg & Co (<http://www.meijburg.nl/algemenevoorwaarden>) en worden op verzoek toegestuurd.